

LA PENYA L'ALTRA BANDA

Orígens de la U.E. Sant Fost C.F.

Xavier Pérez

Una barriada singular

En l'època de la República, als inicis de la dècada dels 30, la gent gran de Mollet quan es referia a la part baixa de Sant Fost acostumava a parlar de «l'altra banda». Aquesta expressió té el seu origen en el fet que Sant Fost és situat a l'altre costat del riu Besòs. Per això deien allò «d'anar a l'altra banda» quan volien dir que pujaven a St. Fost o a Martorelles.

L'altra banda comprenia l'actual barriada de Can Calet, de Sant Fost, fins al pont de la riera Suñé, i també un tros de Martorelles. L'eix central d'aquest singular barri era, i és encara, el carrer de Barcelona, on els dos pobles divideixen els seus termes. Es dóna, doncs, la curiosa circumstància que una vorera és Martorelles i l'altra és Sant Fost. Aquest fet, purament administratiu, no ha impedit mai que la germanor regnés entre els habitants d'aquest nucli de cases, tot i la tradicional rivalitat entre santfostencs i martorellencs.

A principis dels anys 30 aquesta barriada de Sant Fost era eminentment obrera. La majoria dels seus habitants treballaven a indústries de Mollet com Can Fàbregas, la Pelleria o d'altres. Podem imaginar-nos, aleshores, el caràcter innovador i progressista d'aquest barri popular. Aquest fet marcava molt la diferència amb el Sant Fost pagès i camperol de la part de dalt del poble, on els santfostencs es dedicaven gairebé exclusivament al conreu de la terra, en especial de la vinya. Els habitants de dalt eren més conservadors, segons testimonis de l'època, i no tan

propensos a les activitats esportives i lúdiques. En canvi, els de Can Calet, influïts per l'ebullició social i política de la jove República, i en contacte amb el Mollet industrial i republicà, tenien altra forma de pensar i de veure la vida.

La penya i el futbol

Cap al 1930-31, un grup de joves del barri, inquiets i vitals, decidiren fundar una «penya», nom que expressava aquest caliu d'unió que hi havia entre ells. Es començaren a reunir a la sabateria d'en Duran, local que avui ocupa Ca la Patrícia, i on poc després l'Ortiz posaria una barberia. Allà s'aplegaven quan sortien de la feina i organitzaven diverses activitats¹.

Poc després decidiren crear l'equip de futbol anomenat Penya L'Altra Banda. Els fundadors foren en F. Manel Serrano de St. Fost, en Santiago Masmitjà, jove fuster de Martorelles, i en Joan Ventura, també de St. Fost; tots tres residien a l'Altra Banda. Aquests nois agafaren un dia el tren i s'arribaren a Barcelona, al carrer Aribau, on adquiriren les samarretes i els pantalons necessaris per al seu equip. Triaren una samarreta a ratlles verdes i blanques, senzillament perquè foren els colors que més els van agradar². Aquests són els colors històrics i veritables de la U.E. Sant Fost C.F., per molt que alguns s'obstinin a canviar-los. Els diners per adquirir la roba els havien reunit després d'uns quants mesos d'estalvi; cada membre de la penya aportava una petita quantitat setmanal. S'acabava de fundar el primer equip de futbol de la nostra localitat, origen de l'actual Unió Esportiva Sant Fost.

Com a camp de futbol condicionaren un terreny, més o menys pla, on hi havia uns pallers. El solar, situat on ara hi ha el Pavelló-1 i el pati de les escoles, era propietat de l'amo de Can Ribalta, que, convençut per l'Ajuntament de Sant Fost, el cedí als futbolistes. Al començament es canviaven a Cal Xupina, una casa que hi havia al costat del camp; com anècdota curiosa podem dir que penjaven la roba al cup d'aixafar el raïm. Un dels primers partits que jugà L'Altra Banda fou contra La Mina de Montcada, guanyant els de St. Fost; era pels volts de l'any 1931. Els habitants de St. Fost, tant de baix com de dalt, acudien amb gran afluència a veure els partits que organitzaven els joves de la penya. Allò era una novetat per als santfostencs i un bon entreteniment dels diumenges, després d'una esgotadora setmana de treball al camp o a la fàbrica.

Penya L'Altra Banda, primer equip de futbol que hi hagué a St. Fost, fotografiat vers el 1931. D'esquerra a dreta.

Drets: Ortiz (de paisà), Pujades, Ramon Safont (amb ulleres), Joan Curtiellas, Ventura (porter reserva), Escalada i Batllori.

Agenullats: Joan Ventura, un francès que treballava a Can Fàbregas i el Tino.

Asseguts: Santiago Masmitjà (de paisà), el Màscara, Manel Serrano (amb la copa) i Gil.

L'equip de l'Altra Banda era un simpàtic conglomerat de xicots de tres pobles: Sant Fost, Martorelles i Mollet. Una de les primeres alineacions així ho reflecteix: en Manel Serrano (porter), Gil i Joan Ventura eren de St. Fost; Joan Curtiellas i el Màscara de Martorelles, i en Pujades, Escalada i Tino de Mollet. També jugaven Ventura com a porter reserva, en Batllori i un francès que treballava a Can Fàbregas. Santiago Masmitjà «el fusteret», estigué també molt vinculat a l'equip des d'un bon començament, així com l'Ortiz.

Després l'equip s'anà renovant amb nous fixatges i cap al 1934 el composaven, entre d'altres, el Peret Sans, l'Olied, el «Goiburu», en Gordi, Ramon Bertolín, Josep M. Enric, l'Escura, Joan Ferrando, Joan Masdéu, Josep Campanals, en Nicola, i un llarg etcètera. De delegat en feia el Manel Bertolín. Aquest equip ja estava federat la temporada 1934-

35 i participava amb el nom del poble, Sant Fost. Fou enquadrat en el grup B del Campionat amateur de Catalunya, amb clubs com el Parets, Sta. Perpètua, La Llagosta, Ripollet, Sporting Club Montmeló, La Garriga i Castellar del Vallès³.

L'agost de 1933, en el transcurs de la Festa Major del poble, la penya L'Altra Banda disputà un partit amistós amb la penya Ràpids de Granollers⁴. El dissabte d'aquella mateixa festa, Sant Fost visqué un dia històric: el president de la Generalitat, En Francesc Macià va inaugurar la nova Casa de la Vila. Era el 26 d'agost de 1933. El 1935, els joves de la penya triaren, abans de començar el partit de festa major, la Miss Esport de Sant Fost: l'afortunada fou la Mercè Colomé, excel·lent balladora i membre de la colla de seguidores de l'equip.

Més que un club

La Penya L'Altra Banda no tan sols es dedicava al futbol. Aquesta era una activitat important, però en tenien d'altres. Sovint es feien excursions a la platja, i a les muntanyes de les rodalies. Quan els jugadors es traslladaven a jugar a d'altres pobles mai no es trobaven sols, ja que eren acompanyats per un nombrós grup de nois i noies que els animaven a tothora.

El ball del dissabte era una altra activitat força destacada. La pista s'acondiciava a la mateixa carretera de Badalona, al davant de la casa Cordon (després de la «Falange»). Guarnien el carrer amb garlandes i fanalets... i a ballar! Entre peça i peça s'anunciava per megafonia l'alineació de l'equip per al partit de l'endemà. La colla de joves de l'Altra Banda sempre anaven molt units i animaven molt l'ensopit ball que, de tant en tant, s'organitzava al Centre Catalanista Republicà de St. Fost situat al costat de l'Ajuntament (avui Centre Cultural). Poc abans del 36 en Jaume Fornells, que tocava en una banda de Granollers, i en Manel Serrano convingueren de formar una petita orquestra. El primer tocaria el flabiol i el segon el tambor...

Però esclatà la guerra civil i totes aquelles il·lusions de joventut s'esvaïren tràgicament. La lliga es va suspendre i l'equip del Sant Fost es va desfer. Molts d'aquells joves foren cridats a files i alguns mai no tornarien. Als quatre cantons de Can Calet es deixaren de celebrar balls i els de la CNT posaren un control amb una metralladora a la cantonada de Cal Panxeta. En Fornells morí al front. En Vicenç Ventura i en Manel Serrano, dos dels fundadors del club, marxaren a l'Aragó amb la

columna Vallès Oriental que es formà a Granollers. Campanals veié estroncat un possible fixatge pel Badalona perquè hagué d'incorporar-se a la 134 Brigada de l'Exèrcit. Aires de mort i de guerra havien arribat.

NOTES:

1. Aquest article es basa, en bona part, en una entrevista que vaig tenir el desembre de 1991 amb en F. Manel Serrano, que amablement m'explicà tots els seus records. També vaig parlar amb en Josep Campanals.
2. Des del 1988 la U.E. Sant Fost C.F. vesteix, inexplicablement, una samarreta totalment verda. La tradicional camisola a ratlles verdes i blanques va ser substituïda sense haver-hi cap acord oficial de Junta ni ser votat en assemblea de socis com hauria estat preceptiu. Les raons d'aquest canvi, que trenca més de 60 anys d'història, és que alguna persona vinculada al club no veia amb bons ulls que el Sant Fost vestís una samarreta semblant a la d'un conegut club andalús: el Betis. Quin pecat més gran, oi?
3. *La Vanguardia*, 27 de desembre de 1934.
4. *La Vanguardia*, 29 d'agost de 1933.

Equip de l'Altra Banda el 1935, quan ja s'anomenava U.E. Sant Fost.

Drets: Manel Bertolín (de paisà), Peret Sans, Olié, «el Goiburu», Gordi, Ramon Bertolín, Josep M. Enric, en Prat (de paisà), Escura i el Joan Ferrando.

Asseguts: Prades (porter), Joan Masdéu, Josep Campanals, en Corbella (massatgista) i Vicenç Ventura.

* *Fotografies cedides pels Srs. Manel Serrano i Joan Ferrando.*